

საუბნო
საარჩევნო
კომისიის
თავმჯდომარის
სამახსოვრო
ინსტრუქცია

MƏNTƏQƏ SEÇKİ
KOMİSSİYA
SƏDRİNİN
XATİRƏ
TƏLİMATI

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

სესაკო

საარჩევნო-საარჩევნო
სამსახური

საარჩევნო სისტემის
ბაზოთარაღის, ჩაწერვისა და
სწავლების ცენტრი

საქართველოს
პრეზიდენტის არჩევნები
Gürcüstanın prezident
seçkiləri

2018

MÜNDƏRİCAT

Məntəqə Seçki Komissiya sədrinin səlahiyyətləri	3
Səsvermədən bir gün əvvəl (27 oktyabr) Məntəqə Seçki Komissiya sədrinin səlahiyyətləri	7
Səsvermə günü (28 oktyabr) Məntəqə Seçki Komissiya sədrinin səlahiyyətləri	11

Məntəqə Seçki Komissiya sədrinin səlahiyyətləri

1. Məntəqə Seçki Komissiyasının iclası ilə bağlı səlahiyyətlər:

- ▶ Məntəqə Seçki Komissiyasının iclasını çağırırsınız;
- ▶ Məntəqə Seçki Komissiyasının iclaslarına rəhbərlik edirsiniz.

2. İnzibati vəzifələr:

- ▶ Komissiya sədrinin müavininə, komissiya katibinə və komissiyanın başqa üzvlərinə tapşırıq verə bilərsiniz;
- ▶ Səlahiyyət çərçivəsində əmr vermək hüququna maliksiz;
- ▶ Məntəqə Seçki Komissiyasına daxil olan sənədləri və Məntəqə Seçki Komissiyasının adına gəlmiş korrespondensiyanı qəbul edir və öz qətnamənlə bölüşdürürsünüz;
- ▶ Dairə Seçki Komissiyası qarşısında sənədlər, inventar və başqa materialların qəbul edilməsində, saxlanması və təyinatına uyğun verilməsində məsuliyyət daşıyırsınız.
- ▶ Kütləviləyi təmin etmək məqsədilə nəzərə alın ki, məntəqədə nəzərəçarpan yerdən asılmalıdır:
  - Məntəqə Seçki Komissiyasının kontakt telefon nömrəsi və başqa rekvizitləri;
  - Məntəqə Seçki Komissiyasının fəaliyyətinə aid seçki administrasiyasının hüquqi aktları;
  - Məntəqə Seçki Komissiyasının və komissiya sədrinin sərəncamları;
  - Seçicilərin vahid siyahısının ictimai məlumat üçün mövcud olan versiyası (divar siyahısı fotosəkillərsiz), seçicilərin siyahısına dəyişikliklər daxil etmənin və qeyri-dəqiqlikləri şikayət etmək qaydası və müddəti.

DİQQƏT!

- ▶ Səsvermə gününə qədər ən gec iki gün qalmış dəqiqləşdirilmiş siyahıların son versiyası sizə təqdim olunacaq (seçki komissiyası üçün ayrılmış versiya -masa siyahısı və ictimai məlumat üçün divar siyahısı);
- ▶ İctimai məlumat üçün ayrılmış divar siyahısının ilkin versiyasını götürməli və dəqiqləşdirilmiş siyahını eyni yerdən asmalısınız.

Səsvermədən bir gün əvvəl (27 oktyabr) Məntəqə Seçki Komissiya sədrinin səlahiyyətləri

1. Səsvermə binasının təşkili ilə əlaqədar səlahiyyətlər:

- ▶ Səsvermə binasının təşkili üçün məsuliyyət daşıyırsınız. Nəzərə alın:
  - Səsvermə binasında hər 500 seçici üçün ən azı bir səsvermə kabinələri quraşdırılmalıdır, hər kabinədə bir qələm olmalıdır (lazım olduğu təqdirdə MİM olan seçicilər üçün adaptasiya olunmuş səsvermə kabinəsi nəzərə alınmalıdır);
  - Seçicilərin qeydə alınması üçün yer ayrılmalı və qeydiyyatçıların sayına müvafiq olaraq masalar yerləşdirilməlidir;
  - Şəffaf seçki qutusu nəzərə çarpan yerdə qoyulmalıdır;
  - Xüsusi zərflər üçün seçki qutusunun yaxınlığında masa yerləşdirilməlidir;
  - Fotovideo çəkiliş üçün yer ayırılmalıdır (fotovideo çəkiliş yeri – yazısını vurmaq məqsədəyönlüdür).
- ▶ Katib masasına zəif görünlər seçicilər üçün böyüdücü linza və xüsusi çərçivə kor seçicilər üçün yerləşdirilməlidir.
- ▶ Səsvermə binasında nəzərə çarpan yerdə asılmalıdır:
  - Seçicilərin vahid siyahısının ictimai informasiya üçün olan versiyası (divar siyahısı);
  - Seçicilərin xüsusi siyahısının (mövcud olduğu təqdirdə) ictimai informasiya üçün olan versiyası (divar siyahısı);

- Aparılması seçki qutusunun siyahısının (mövcud olduğu təqdirdə) ictimai informasiya üçün olan versiya (divar siyahısı);
- Prezidentliyə namizədlərin siyahıları;
- Səsvermə təlimatı və MSK tərəfindən müəyyən olunmuş seçki bülletenlərinin doldurulması qaydası;
- Hansı bülletenin batil hesab olunması barədə qanundan çıxarış;
- Səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolu.
- Əgər seçki bülleteninə daxil olan hər hansı bir seçki subyekti seçkilərdə artıq iştirak etməsə, qeyd olunan haqqında səsvermə binasında və gizli səsvermə kabinasında ərizə.

2. Seçki sənədlərinin qəbulu ilə əlaqədar səlahiyyətlər:

Yadınızda saxlayın: seçkilərin başlanmasına ən azı 12 saat qalmış Məntəqə seçki komissiyasından seçki bülletenlərini və xüsusi zərfləri almalısınız. Təhvil alarkən verilmiş seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin miqdarını qəbul-təhvil protokoluna daxil edilmiş göstəricilərlə müqayisə edin. Yoxlayın ki, bülletendə sizin seçki məntəqəsinin və seçki dairəsinin nömrəsi olsun.

Səsvermə günü (28 oktyabr) Məntəqə Seçki Komissiya sədrinin səlahiyyətləri

saat 07:00-08:00

- Saat 07:00 seçki məntəqəsini açın, telefonla Dairə Seçki Komissiyasına seçki məntəqəsinin açılması və komissiya üzvlərinin kvorumu barədə (7 üzv) məlumat verin.

- Səsvermə gününün Qeydlər kitabını, Qeydiyyat jurnalını, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu və nümayiş protokolunu (nəzərə çarpan yerdən asılır) katibə təhvil

---

- Səsvermə binasında olmaq səlahiyyətinə malik şəxslərin akreditasiya vəərəqlərini yoxlayın (şəxsiyyət vəsiqəsi ilə güvvədədir). Yadda saxlayın, səsvermə binasında olmaq hüququ yalnız qanunla müəyyən olunmuş müvafiq səlahiyyətli şəxslərin var.

- Hamının gözü qarşısında komissiyasının möhürünün yerləşdiyi zərfin bütövlüyünü yoxlayın və onu açın Komissiya katibi möhürün nömrəsini səsvermə günün Qeydlər kitabının 9-cu səhifəsinə daxil edir.

- Aparılası seçki qutusu daşıyacaq 2 seçki komissiya üzvünü müəyyənləşdirmək üçün püşkatma keçirin (püşkatmada Məntəqə Seçki Komissiyasının rəhbər üzvləri iştirak etmirlər).

Yadda saxlayın ki, püşkatma ilə seçilmiş aparılası qutunu aparan komissiya üzvü onun üçün verilmiş vəzifəni yerinə yetirməkdə imtina edərsə, o komissiya üzvlərinin

---

---

digər funksiyaların bölüşdürülməsi üçün keçirilən növbəti püşkatmada iştirak etmə hüququnu da itirir.

Yadda saxlayın ki, püşkatma ilə seçilmiş aparılasi seçki qutunu aparan komissiya üzvləri eyni partiya tərəfindən təyin olunmuş komissiya üzvləri ola bilməz.

Komissiyası üzvləri arasında qalan funksiyaların (seçicilər axınının nizamlayıcısı, seçicilərin qeydiyyatçısı, seçki qutusuna və zərflərə nəzarət komissiya üzvləri) bölüşdürülməsi üçün püşkatma keçirin. Komissiya katibi püşkatma nəticələrini səsvermə günün Qeydlər kitabının 3-cü vərəqinə daxil edir.

Seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda və aparılasi seçki qutunun siyahısında (mövcud olduğu təqdirdə) seçicilərin sayını elan edin. Komissiyanın katibi məlumatları səsvermə günün Qeydlər kitabının 6-cı səhifəsində və səsvermə nəticələrini nümayiş protokolunda (nümayiş protokolunda və səsvermə günün Qeydlər kitabında xüsusi siyahıda seçicilərin sayı səsvermə bitdikdən sonra daxil edilir) qeyd edir.

Alınmış seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin sayını elan edin. Komissiyanın katibi alınan bülletenlərin sayını nümayiş protokoluna və səsvermə günün Qeydlər kitabının 6-cı vərəqinə daxil edir.

Yoxlayın ki, seçki qutuları boşdur. Əsas və aparılasi seçki qutularını fərdi nömrəyə malik möhürlə möhürləyin. Komissiyanın katibi seçki qutunun möhürünün nömrələrini və möhürlənmə vaxtını səsvermə günün Qeydlər kitabının 4-cü vərəqinə daxil edir.

- ❑ Hər bir qeydiyyatçıya verin: 300-seçicilərə (seçicilərin xüsusi həmçinin seçicilərin qeydiyyatçılarından birinə verin), seçki bülletenlərinin bir bloknotunu, markirovka mayesini, qeydiyyatçının möhürünü. Komissiyanın katibi qeydiyyatçıların möhürlərinin nömrələrini səsvermə günün Qeydlər kitabının 3-cü və 9-cu vərəqinə daxil edir.

Nəzərə alın!

- ✓ Qeydiyyatçılar bloknotda seçki bülletenlərinin sayının düzgünlüyünü yoxlamalıdır, bundan sonra qeydiyyatçılarla birlikdə seçki bülletenlərinin bloknotunun ilkvərəqində mövcud olan təhvil-təslim aktına imza atmalısınız.
- ✓ Əgər, qeydiyyatçıların möhürü lazımı saydan az olarsa və yaxud möhür zədələnsə, qeydiyyatçıların sayını azaldın.
- ✓ Qeydiyyatçıların birinin masasına zəif görən seçicilər üçün böyüdücü linza və kor seçicilər üçün xüsusi çərçivə yerləşdirin.

-
- ❑ Axının nizamlayıcısına markirovkayı yoxlayan ultrabənövşəyi fənər verin.

-
- ❑ Seçki qutusuna və zərflərə nəzarət edən komissiya üzvünə xüsusi zərflər və əsas seçki qutusunu təhvil verin;

-
- ❑ Komissiya üzvlərinə materialların verilməsindən dərhal sonra, səsvermə başlananadək komissiya katibi ilə birlikdə (birinci seçicinin göstəricilərindən başqa) yoxlama vərəqlərinin özünün surətini çıxaran formanı doldurun. Diqqət yetirin ki, komissiyanın bütün üzvləri yoxlama vərəqinə imza atsınlar.

Saat 08:00-dan

- Seçki məntəqəsinə birinci seçici gələn kimi qeydiyyatdan keçir və bülleten götürür. Bundan sonra komissiya katibinə göstəriş verin ki, birinci seçicinin göstəricilərini (adı, soyadı və Gürcüstan vətəndaşının şəxsi nömrəsini) yoxlama vərəqinə daxil etsin və birinci seçiciyə imzaladırsın. Komissiya katibi birinci seçicinin göstəricilərini səsvermə günün Qeydlər kitabına 4-cü vərəqinə daxil edir.

Yoxlama vərəqinin bir nüsxəsini əsas seçki qutusuna, ikinci nüsxəsini aparılacaq seçki qutusuna (onun mövcudluğu təqdirdə) yerləşdirin, lakin üçüncü nüsxəsini saxlayın.

-
- Birinci seçici qeydiyyatdan keçdikdən sonra Dairə Seçki Komissiyasına telefon vasitəsilə əsas seçki qutusunun və aparılacaq seçki qutusunun (mövcud olduğu təqdirdə) möhürlənməsi, yoxlama vərəqənin/vərəqlərinin müvafiq seçki qutusu/qutularına atılması və səsvermənin başlanması haqqında məlumat verin.

Səsvermə prosesin gedişi zamanı nəzərə alın:

- Əgər markirovkanı yoxlayan xüsusi alət aşkar edər ki, seçici artıq markirovka edib, ona səsvermədə iştirak etmək qadağan ediləcək. Komissiya katibi seçicinin kimliyini səsvermə günün Qeydlər kitabının 4-cü vərəqinə daxil edir.
- Seçisi səsvermədə iştirak edir, əgər seçicinin müvafiq siyahısında Gürcüstan vətəndaşının şəxsi nömrəsi, cinsi və foto şəkli ilə siyahıda olan məlumatlarla üçü tam uyğun gəlirsə (adı, soyadı, doğum tarixi, ünvanı).

- Əgər seçicinin qeydiyyatçısı seçicinin üzünü təqdim olunan sənədlərdə və ya seçicilərin siyahısında olan fotosəkilini bir-birinə uyğun gəlmədiyini hesab edərsə, o qeyd olunanın uyğun olmadığını təsdiq etmək üçün sizə yaxınlaşmalıdır.

Əgər uyğunsuzluğu təsdiq edərsizsə, komisiya katibinə səsvermə günün qeydlər kitabına müvafiq qeyd etməsini söyləyin (seçicinin adını, soyadını və seçicinin siyahısında onun sıra nömrəsini qeyd etməklə). Bu qeydi komissiya katibi ilə birlikdə imzanızla təsdiq edin. Komissiya katibi qeydioyyat kitabına onun imzası ilə təsdiq olunan seçici tərəfindən təqdim olunan fotosurətini əlavə etməlidir.

Əgər uyğunsuzluğu təsdiq etməsəniz, seçicinin qeydiyyatçısının səsvermə günü Qeydlər kitabına öz fərqli fikrini daxil etməyə hüququ var. Komissiya katibi səsvermə günü Qeydlər kitabına müvafiq qeyd etməlidir (seçicinin adını, soyadını və seçicinin siyahısında onun sıra nömrəsini qeyd etməklə). Bu qeydi komissiya katibi ilə birlikdə imzanızla təsdiq edin. Qeydiyyatçı və komissiya katibi bu qeydi imzaları ilə təsdiq etməlidirlər. Komissiya katibi səsvermə günün Qeydlər kitabına onun imzası ilə təsdiq olunan seçici tərəfindən təqdim olunan fotosurətini əlavə etməlidir.

Yuxarıda qeyd olunan prosesi yerinə yetirdikdən sonra seçiciyə səsvermədə iştirak etmə hüququnu verin.

- Əgər seçici proseduru keçməkdən imtina edərsə, səsvermədə iştirak etmə hüququnu verməyin.
- Əgər səsvermə prosesində aşkar olsa ki, seçici seçki siyahısında digər seçicinin soyadının kənar qrafada imza atıb, bu cür halda imza atılan seçicinin soyadının qrafasında

---

---

imza atmalıdır. Həmçinin qeydiyyatçıya bu barədə izahat (seçicinin adını, soyadını və seçicinin siyahıdakı sıra nömrəsini göstərməklə) yazmasını bildirin.

- Əgər seçici və ya Məntəqə Seçki Komissiyanın üzvü tərəfindən bülleten korlanarsa, onda onun kənarlarını kəsib və korlanmı yazılmalıdır, imza atın və ayrı saxlayın.
- Əgər seçici seçki bülletenini müstəqil doldura bilmirsə, diqqət yetirin ki səsvermə kabinasına kömək etmək üçün seçki komissiya üzvü, prezident namizədi, seçki subyektinin nümayəndəs, pressa və kütləvi informasi vasitəsinin nümayəndəsi və müşahidəçi dəvət olunmasın. Seçici üçün yuxarıda qeyd olunanlardan başqa hər bir şəxs kömək edə bilər.
- Əgər seçici fiziki vəziyyətinə görə (yuxarı əzələləri olmadığı) səsvermə prosedurunun müstəqil yerinə yetirə bilmirsə, belə halda qeydiyyatçının yadına salın ki, seçiciyə seçki bülletenini verərkən müvafiq siyahının “seçicinin imzası” qrafayasına “fiziki şəxs” qeyd etsin və onu imzası ilə təsdiqləsin.
- Vahid siyahıda “xaricdə yerləşir” və yaxud “konsulluq qeydiyyatındadır” statusa malik olan seçici, səsvermədə ümumi qaydada iştirak edir.
- Vahid siyahıda “xaricdəqeydiyyatdadır” statusa malik olan seçici, səsvermədə xaricdə yaradılmış müvafiq seçki məntəqəsində iştirak edir.

Saat 09:00-dan

- Püşkatama yolu ilə müəyyənləşdirilmiş komissiyanın 2 nəfər üzvünə aparılasi seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə keçirməyi həvalə edin və onlara verin:
  - Aparılasi seçki qutusunun siyahısını;
  - Seçicilər qeydiyyatçısı tərəfindən imza və qeydiyyatçının möhürü ilə təsdiq olunmuş lazımi sayda seçki bülletenini;
  - Xüsusi zərfləri (aparılasi seçki qutusunun siyahısında olan seçicilərə uyğun olaraq);
  - Möhürlənmiş aparılasi seçki qutusu, ora nəzarət vərəqi yerləşdirilməlidir;
  - Aparılasi seçki qutusunun kəsiyini möhürləmək üçün möhür (aparılasi seçki qutusu aparılasi seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə bitdikdən sonra möhürlənir).

Komissiya katibinə səsvermə günün Qeydlər kitabının 4-cü vərəqində aparılasi seçki qutusunu apara komissiya üzvləri üçün veriləsi seçki bülletenlərinin sayını, həmçinin aparılasi seçki qutusunun seçki məntəqəsindən aparılan vaxtı qeyd edir.

Saat 10:00, 12:00, 15:00 və 17:00-da

Qeydiyyatçılardan xahiş edin ki, səsvermə prosesinə mane olmadan, seçicilərin siyahılarında seçicilərin imzaları və onlar tərəfindən verilmiş bülletenlərin sayını (komissiyanın sədrinə verilmiş korlanmış seçki bülletenlərin sayı daxil olmaqla) saysınlar. Verilmiş seçki bülletenlərin sayını müəyyən etmək komissiya sədrindən alınmış seçki bülletenlərinin sayına qeydiyyatçıda qalan seçki bülletenlərinin sayına müqayisə etməklə mümkündür. Məlumatların düzgünlüyünü sonrakı formula ilə yoxlayın:

Əgər göstəricilər arasında fərq aşkar edilərsə, seçicilərin qeydiyyatçısı dərhal izahat yazmalıdır, bu izahatı səsvermə nəticələrin yekun protokolunu doldurarkən ona əlavə olunmasını nəzərə alın.

Hər bir qeydiyyatçı tərəfindən saat 10:00, 12:00, 15:00, 17:00-da alınan imzaların sayını onlar tərəfindən yazılmış izahatı (mövcud olduğu təqdirdə) nəzərdə tutaraq cəmləşdirin və məlumatları dərhal Dairə Seçki Komissiyasına qısa mesajla (sms-lə) göndərin.

Saat 12:00 və 17:00-da seçicilər siyahısında sayılmış seçkidə iştirak edən seçicilərin imzalarının sayını komissiya katibi Qeydlər kitabının 6-cı və səsvermə nəticəsinin nümayiş protokoluna daxil edir.

Qeydiyyatçılardan qəbul olan məlumatları cədvələ əks edin

Göstəriciləri yoxlayın		Qeydiyyatçı					SMS-lə göndərin
		I	II	III	IV	V	
Saat 10	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ↓
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı						
Saat 12	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ↓
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı						
Saat 15	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ↓
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı						
Saat 17	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ↓
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı						

Məlumatların düzgünlüyünü sonrakı formula ilə yoxlayın: qeydiyyatçılar tərəfindən verilmiş bülletenlərin sayına - korlanmış bülletenlərin sayını = seçicilərin imzalarının sayı

Saat 20:00-a dək

Aparılası seçki qutusu seçki məntəqəsinə saat 20:00-da gec olmayaraq qaytarılmalıdır. Aparılası seçki qutusu seçki məntəqəsinə qaytarıldıqda komissiya katibinə aparılası qutunun siyahısında imzaların, istifadə edilməmiş və ya korlanmış seçki bülletenlərin və xüsusi zərflərin sayının düzgünlüyünü yoxlamasını söyləyin. Uyğunsuzluq aşkar olduğu təqdirdə aparılası seçki qutusunu aparan komissiya üzvləri izahat yazmalıdırlar səbəbi göstərməklə. İzahatda qeyd olunan məlumatları səsvermə nəticələrin yekun protokolunu doldurarkən nəzərə alın.

İstifadə olunmamış bülletenlərin və xüsusi zərflərin küncələrini kəsin, yazın korlanmışdır və imza atın. Komissiya katibinə seçicilərin imzalarının sayını aparılası seçki qutusunun siyahısında, istifadə edilməmiş seçki bülletenlərin sayını, həmçinin seçki məntəqəsində qutunun qaytarılma vaxtını Qeydlər kitabının 4-cü vərəqinə daxil edir.

Saat 20:00 -dan seçki qutusunun açılmasına qədər

- Saat 20:00-da seçkilərin başa çatdığını elan edin. Komissiya üzvlərindən birinə növbədə dayanmış seçiciləri saymağı həvalə edin (mövcud olduğu təqdirdə). Komissiya katibi qeyd olunan məlumatı səsvermə günün Qeydlər kitabının 4-cü vərəqinə daxil edir. Səsvermə başa çatdıqdan sonra seçki məntəqəsinin qapısını bağlayın və qutunun kəsiyini möhürləyin.
- Komissiya katibinə səsvermə günün Qeydlər kitabının 26-cı vərəqində səsli sayılma vaxtında səsvermə binasında olan şəxsləri göstəricilərini daxil etməsini tapşırın.

- Səsvermə başa çatdıqdan sonra püşkatma keçiriləndən, hər bir qeydiyyatçıya tapşırıq ki, verilmiş seçki bülletenlərinin sayını (aparılacaq seçki qutusunun siyahısına uyğun olaraq verilmiş bülletenləri nəzərə alaraq), korlanmış seçki bülletenlərinin sayını və seçicilərin imzalarının sayını onların əlində olan vahid və xüsusi siyahılarda (onlar tərəfindən yazılmış izahatlarda qeyd olunan məlumatları nəzərə alaraq) hesablasınlar:

Verilmiş seçki bülletenlərin sayını müəyyən etmək komissiya sədrindən alınmış seçki bülletenlərinin sayına qeydiyyatçıdan qalan seçki bülletenlərinin sayına müqayisə etməklə mümkündür.

Məlumatların düzgünlüyünü sonrakı formula ilə yoxlayın:

Əgər bərabərlik arasında fərqlik aşkar edilsə, seçicilərin qeydiyyatçısına yenidən saymağı və miqdarını dəqiqləşdirməyi həvalə edin. Əgər bərabərlik arasında fərqlik yenidən aşkar edilsə, qeydiyyatçıdan izahat yazmağı xahiş edin, lakin orada qeyd olunan məlumatları səsvermə günün nəticələrinin yekun protokoluna əlavə edilməsini nəzərə alın.

- Yuxarıda göstərilən məlumatları müəyyən etdikdən sonra, qeydiyyatçıları səsvermədə iştirak edən seçicilərin bərabərlik məlumatlarını (qadınların sayı) bütün növ siyahıda saymağa tapşırıq verin. Məlumatları Dairə Seçki Komissiyasına verin.

Qeydiyyatçılardan qəbul olan məlumatları cədvələ əks edin

Göstəriciləri yoxlayın		Qeydiyyatçı					SMS-lə göndərin
		I	II	III	IV	V	
(Saat 20:00.)	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ↓
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı						
	Seçkilərdə iştirak edən qadınların sayı						

- ❑ Səsvermə prosedurlarını başlamaq məqsədilə, komissiya üzvləri arasında dörd sayıcını seçməq üçün püşkatma keçirin. Komissiya katibi püşkatma nəticələrini səsvermə günün qeydlər kitabının 3-cü vərəqinə daxil edir.

- ❑ Püşkatma yolu ilə məntəqədə olan seçki subyektinin nümayəndəsindən 2 nəfərdən çox olmayaraq, nümayəndə seçin, bunlar isə sayıcılarla birlikdə həqiqi və batil olunmuş seçki bülletenlərinin hesablanması prosesində iştirak edirlər. Yadda saxlayın ki, o seçki subyektlərinin nümayəndələri püşkatmada iştirak etmirlər, hansılar tərəfindən ki, təyin olunmuş komissiya üzvləri püşkatma ilə seçilmiş sayıcılardılar. Komissiya katibi püşkatma nəticələrini səsvermə günün Qeydlər kitabının 3-cü vərəqinə daxil edir.

- ❑ Əgər müşahidəçilər öz tərkiblərindən, qarşılıqlı razılışma əsasında müşahidəçilər arasında iki nəsarətçini seçmək üçün püşkatma keçirin. Komissiya katibi müvafiq məlumatları səsvermə günün Qeydlər kitabının 3-cü vərəqinə daxil edir.

- Sayıcılara göstəriş verin ki, seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda və aparılasi seçki qutusunun siyahısında seçicilərin imzalarının sayını saysınlar.
-
- Komissiya katibi sayıcılar tərəfindən sayılmış seçicilərin imzalarının sayını, seçicilərin qeydiyyatçıları tərəfindən yazılmış izahatlarda qeyd olunan göstəriciləri nəzərə alaraq (mövcud olduğu təqdirdə), səsvermə günün Qeydlər kitabının 6-cı səhifəsinə və nümayiş protokoluna daxil edir.
-
- Komissiya katibinə göstəriş verin ki, seçicilərin vahid, xüsusi və aparılasi seçki qutusunun siyahıları (mövcud olduğu təqdirdə) masaüstü versiyasını, istifadə edilməmiş və korlanmış bülletenləri ayrı-ayrı paketlərə yerləşdirsin. Komissiya katibi paketə yerləşdirmədikdən istifadə edilməmiş bülletenlərin küncələrini kəsməlidir.
-
- Sayıcılara göstəriş verin ki, seçicilərin vahid, xüsusi və aparılasi seçki qutusunun siyahılarının masaüstü versiyasını, istifadə edilməmiş və korlanmış bülletenlərinin paketlərini və seçicilərin qeydiyyatçılarının möhürlərini ayrı-ayrılıqda möhürləsinlər.
Möhür zolunu sayıcılarla birlikdə imzalayın. Möhürlənmiş zərfin üzərində Dairə və Məntəqə Seçki Komissiyasının adını, nömrəsini, seçki sənədlərinin növünü yazın.

Seçki qutusunun açılması, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun doldurulması

- Seçki qutusunun, eləcə də aparılasi seçki qutusunun (mövcud olduğu təqdirdə), möhürünün bütövlüyünü yoxlayın.

- İlk növbədə, aparılması seçki qutusunu (mövcud olduğu təqdirdə) açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və komissiyada müqayisə məqsədilə saxlanılmış yoxlama vərəqinə oxşarlığını müəyyən edirlər.

- Əsas seçki qutusunu açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və onun həqiqiliyini təsdiq etmək məqsədilə onu komissiyada müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlama vərəqi ilə müqayisə edirlər.

- İstisna halında yaradılmış seçki məntəqəsinin seçki qutusunu (mövcud olduğu təqdirdə) açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və onun həqiqiliyini təsdiq etmək məqsədilə onu komissiyada müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlama vərəqi ilə müqayisə edirlər.

- Əgər hər şey öz qaydasında olarsa sayıcılar əsas, aparılması istisna halında yaradılmış seçki məntəqəsinin seçki qutusundan tökülmüş zərfləri bir-birinə qarışdırırlar.

- Yoxlama vərəqlərini möhürləyin. Möhürlənmiş paketə seçki məntəqəsinin adını, nömrəsini, sənədlərin növünü paketin üzərində qeyd edin və imzalayın.

- Sayıcılara göstəriş verin ki, seçki bülletenləri çeşidləsinlər.

Nəzərə alın!

- ✓ Birinci sayıcı: xüsusi zərfdən seçki bülletenini çıxarır; seçki bülletenlərinin düzgünlüyünü yoxlayır; kimə səs verildiyini elan edir; seçki biuletinini seçki subiyektlərinə verilmiş

səslərə uyğun olaraq ikinci və üçüncü sayıcıya verir; batil sayılmış seçki bülletenləri, şübhəli hesab olunan seçki bülletenləri və müəyyən olunmamış nümunənin bülletenləri dördüncü sayıcıya verir; xüsusi zərfləri ayrıca qoyur.

- ✓ Sayıcılar: bülletenləri ayrı-ayrılıqda düzülər, hər bir seçki subyektinə verilmiş səslərə uyğun olaraq; müəyyən olunmamış nümunənin bülletenlərini; batil hesab olunmuş bülletenləri; şübhəli hesab olunan bülletenləri.

-
- Komissiya ilə birlikdə şübhəli sayılan seçki bülletenlərin bir-bir baxın (mövcud olduğu təqdirdə). Qərar səs çoxluğu ilə, lakin seçki komissiyasının tam tərkibinin üçdə birində az olmayaraq (4 səsdən az olmayaraq) qəbul olunur. Səslərin bərabərliyi halda komissiya sədrinin səsi həlledicidir.

-
- Sayıcılara göstəriş verin ki, batil hesab olunmuş bülletenləri və hər bir seçki subyektinə verilmiş səsləri/ seçki bülletenlərini hesablasınlar.

-
- Hər bir seçki subyekti tərəfindən alınan səslərin və batil bülletenlərin sayını və komissiya katibi ilə məlumatların düzgünlüyünü yoxlayın. Komissiya katibi alınan nəticəni səsvermə günün Qeydlər kitabının 6-cı vərəqinə və səsvermə nəticələrin nümayiş protokoluna daxil edir.

-
- Sayıcılara göstəriş verin ki, paketləşdirib möhürləsinlər: batil seçki bülletenlərini (digər seçki məntəqisi üçün ayrılmış bülletenlər ayrıca möhürlənir, mövcud olduğu təqdirdə), hər bir seçki subyektinin seçki bülletenini.

Hər bir namizədə məxsus olan seçki bülletenlərinin paketlərinə Dairə və Məntəqə Seçi Komissiyasının adını nömrəsini, namizədin göstəricilərini (adı və soyadı) və seçki bülletenlərinin sayını qeyd edin.

Batıl seçki bülletenlərinin paketinə Dairə və Məntəqə Seçki Komissiyalarının adı və nömrəsi, seçki bülletenlərinin növü və sayı qeyd olunmalıdır.

Paketlərin möhür zolunda sayıcılarla birlikdə imza atın.

-
- Komissiyanın katibi sizinlə razılışma əsasında, səsvermənin nəticələrinin yekun protokolu doldurur. Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolu tərtib edərkən qeydiyyatçıların izahatlarında (mövcud olduğu təqdirdə) göstərilən göstəricilər nəzərə alınmalıdır.

Komissiyanın bütün üzvü səsvermə nəticələrinin yekun protokolu imzalamağa məcburdur, bununla onların seçki məntəqəsində olduqları təsdiqlənir. Səsvermə nəticələrinin yekun protokolu komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiqləməlisiz.

Komissiya katib səsvermə nəticələrinin yekun protokolu Qeydiyyat jurlanında verilmiş sənədlərin hissəsində qeydiyyatdan keçirir.

Nəzərə alın! səsvermə nəticələrinin yekun protokolunda daxil olunmuş göstəriciləri düzəltmək qadağandır.

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolu və dəyişirilmə protokolunun tərtib edilmə qaydası Məntəqə Seçki Komissiya üzvlərinin dərslik təlimatında - III hissə, III hissə “Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun tərtib edilməsi” yarım-bəndinə baxın.

- Seçki nəticələrini yekun protokolunun fotosurətini verərkən (istənilən halda) katiblə birlikdə imza atmalı və komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiq etməlisiniz. Fotosurəti alan şəxs Qeydlər kitabında onun almasını imzası ilə təsdiqləyir.

Nəzərə alın! Səsvermə nəticələrinin yekun protokolu/dəyişirilmə protokolu ilə əlaqədar komissiya üzvlərinin izahatları (mövcud olduğu təqdirdə), tələb olunma əsasında Dairə Seçki Komissiyası tərəfindən tələb olunuqdan 2 gün ərzində verilir.

-
- Komissiyanın xüsusi möhürünü ayrı-ayrı zərflərdə möhürləyin (komissiyanın xüsusi möhürünün möhürlənmiş zərfinə komissiyanın bütün üzvləri imza atırlar); səsvermə günün Qeydlər kitabı ərizə/şikayətlərlə birlikdə.

Yadda saxlayın! Qeydiyyat jurnalı və səsvermə nəticələrinin yekun protokolu möhürlənmir.

-
- Möhürlənmiş seçki sənədini böyük qutuya/torbaya yerləşdiri və Dairə Seçki Komissiyasına aparın. Qutudan/torbadan ayrı səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu, dəyişirilmə protokolu ilə birlikdə (mövcud olduğu təqdirdə) və qeydiyyat jurnalını, komissiya üzvlərinin izahatlarla birlikdə (mövcud olduğu təqdirdə), həmçinin seçki gününün Qeydiyyat kitabını və ərizə-şikayətlərin möhürlənmiş paketlərini aparın.

Nəzərə alın!

Məntəqə Seçki Komissiya sədri ərizə/şikayətə (mövcud olduqda) dərhal müvafiq reaksiya etməyə və mövcud olan pozuntunu aradan qaldırmağa məcburdur.

Səsvermə günün ərizə/şikayətlərlə bağlı komissiya sədri tərəfindən həyata keçiriləsi səlahiyyətləri detallı olaraq seçki komissiya üzvlərinin dərslik təlimatının IV hissədə baxın.
